



## ÁLTALÁNOS ISKOLA 1. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt  
Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:  
2019.03.20.



**SZÉCHENYI** 2020



MAGYARORSZÁG  
KORMÁNYA

Európai Unió  
Európai Szociális  
Alap



**BEFEKTETÉS A JÖVŐBE**



## FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanórára

**Célcsoport/osztály:** 7. évfolyam (1. óra)

**Modul megnevezése:** Egészséges Környezet

**Témakör megnevezése:** „Természetes” és „leromlott” környezet.

**Órakeret/Időtartam:** 45 perces tanóra

---

**1. Feldolgozandó ismeretek:** Az allergia a fejlett országokban manapság népbetegségnek számít. A parlagfű ebben a kontextusban kiemelkedő figyelmet kell, hogy kapjon. A környezet – egészség viszonylatának felismertetése, az összefüggések megláttatása az egészség-prevenció

szempontjából kardinális kérdés. A diákoknak képesnek kell lenniük arra, hogy ok-okozati összefüggésben felismerjék, megérték a leromlott (zavart) környezeti állapot és az egészséget veszélyeztető kockázatok viszonyát.

**2. Kulcsfogalmak:** természetes élőhely, zavart, mesterséges élőhely, invazív fajok

**3. Kapcsolódás a tantárgyak között:** Magyar nyelv és irodalom, technika, életvitel és gyakorlat, egészségtan, földrajz, biológia-egészségstan

**4. Kapcsolódás a többi modul között:** Társas kapcsolatok, Modulok közös tartalmi elemei: Önismeret, valódi élet, Prevenció

**5. A foglalkozás fejlesztési eredményei:**

A tanuló képes a zavart (leromlott állapotú) természeti környezet azonosítására, az azonosítás bizonyítására. Képes az élővilág és az annak környezetének kapcsolatának, az életközösségek szerkezetének, időbeni változásának elemzésére. Képes felismeri az életközösségek veszélyeztetettségét és annak emberi egészségre gyakorolt hatását képes belátni. Felismeri az allergiát okozó növényeket, legfőképpen a parlagfűvet és allergiát okozó egyéb anyagokat. Tisztában van az allergiacsökkentés lehetőségeivel, a parlagfű visszaszorításának eszközeivel és a megelőzés lehetséges módjaival.

A diákok képesek az önellenőrzés, önértékelés, önkritika gyakorlására. A környezettudatos magatartás fejlődése a cselekvés fázisába lépett.

**6. Témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:**

Simon Tibor, Csapody Vera: Kis növényhatározó

[http://2010-2014.kormany.hu/download/e/e3/41000/Parlagfu\\_kisokos\\_matricaval.pdf](http://2010-2014.kormany.hu/download/e/e3/41000/Parlagfu_kisokos_matricaval.pdf)

<http://oki.antsz.hu/>

[https://www.novenzetiterkep.hu/sites/novenzetiterkep.hu/files/termeszetteseg\\_mero\\_feladatlap\\_szines.pdf](https://www.novenzetiterkep.hu/sites/novenzetiterkep.hu/files/termeszetteseg_mero_feladatlap_szines.pdf)

<http://termeszetteseg.blogspot.com/>



<https://www.novenyeterkep.hu/termeszettesegmero>

[http://portal.nebih.gov.hu/parlagfu?p\\_p\\_id=101\\_INSTANCE\\_sFh1ic3zv3uK&p\\_p\\_lifecycle=0&p\\_p\\_state=normal&p\\_p\\_mode=view&p\\_p\\_col\\_id=column-1&p\\_p\\_col\\_count=1&p\\_r\\_p\\_564233524\\_tag=nav](http://portal.nebih.gov.hu/parlagfu?p_p_id=101_INSTANCE_sFh1ic3zv3uK&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&p_r_p_564233524_tag=nav)



Időkeret (csak iránymutató, a diákcsoport függvényében változtatható)	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
5 perc	A cél rádöbbeneni a diákokat, hogy az a környezet, melyben élnek nem egy természetes környezet, hanem az emberi igények szerint átalakított.	<p>Ráhangolás:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Szerintetek mi volt településünk helyén 200 éve? És még az ember letelepedése előtt?</li><li>- Erdő, mocsár, mező, stb.</li><li>- Ellenőrizzük!</li></ul> <p><a href="https://mapire.eu/hu/synchron/firstsurvey-hungary/?bbox=2109184.249244175%2C6015296.052348364%2C2134867.0907479944%2C6030583.4580053985&amp;layers=osm%2C147&amp;right-layers=osm">https://mapire.eu/hu/synchron/firstsurvey-hungary/?bbox=2109184.249244175%2C6015296.052348364%2C2134867.0907479944%2C6030583.4580053985&amp;layers=osm%2C147&amp;right-layers=osm</a></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Honnan lehet tudni egy területről, hogy „eredeti” természetes, vagy már az ember által átalakított?</li></ul>	frontálisan, irányított tanári kérdések	Interneteléréssel rendelkező számítógép



5 perc	<p>Olyan dolgokat kell a diákoknak identifikálni, melyek egy terület természetes állapotának emberi beavatkozásra történő megváltozására utalnak.</p> <p>Pl.: nagy területen kivágott fák, szántó, folyamatosan nyírt, kaszált gyep, leaszfaltozott út, szabályozott folyómeder, csak fiatal faállomány, nincsenek lehullott gallyak, kidőlt fák az erdőben, gát, tájidegen növényfajok tömeges megléte, stb.</p>	Csoportmunkában a diákok összeszednek olyan tényezőket, jellegeket, melyek arra utalhatnak, hogy egy terület a hosszantartó emberi beavatkozás nyomait viseli.	csoportmunka	A4-es fehér nyomtatópapír
5 perc	(5perc) A feltárt jellemzők ismertetése.	Frontálisan a csoportszóvivők ismertetik eredményeiket, melyeket a tanár a táblán rögzít. Így kialakul egy „zavartságmérő” lista.	frontálisan	
15 perc	A közösen kialakított „zavartságmérő” lista alapján az adott település egyes közismert helyeinek természetes, vagy zavart állapotának eldöntése.	A diákok páros munkában kiválasztanak egy-egy, településükön ismert helyszínt, pl.: patakpart, nagyerdő, a park, az autópálya nyomvonala, stb. és a lista lapján megvizsgálják annak állapotát.	páros munka	



<p>pl.:</p> <p>Helyszín: Nagyerdő</p> <p>nagy területen kivágott fák: 3</p> <p>szántó: 1</p> <p>folyamatosan nyírt, kaszált gyepek: 2</p> <p>leaszfaltozott út: 1</p> <p>szabályozott folyómeder: 1</p> <p>csak fiatal faállomány: 7</p> <p>nincsenek lehullott gallyak, kidőlt fák az erdőben: 9</p> <p>gát: 1</p> <p>tájidegen növényfajok tömeges mejléte: 6</p> <p>stb.</p>	<p>.</p> <p>A „zavarstagsmérő” lista minden egyes elemén végigmennek és egy 1-10-ig terjedő skálán értékelik az általuk választott helyszín állapotát.</p> <p>1 egyáltalán nem jellemző az állítás, 10 teljesen igaz az állítás.</p> <p>A végén a kapott értékekre alapján, szubjektíven eldöntik természetes, vagy zavar-e az általuk választott terület.</p>		
---	--	--	--



	<p>Konklúzió: A területen nagymértékben érezhető az ember állandó jelenléte, beavatkozása, a terület nem természetes állapotú.</p>			
15 perc	<p>Eredmények bemutatása, összevetése.</p>	<p>Frontálisan a párok bemutatják az eredményeiket. Nem baj, ha többen is ugyanazt a területet választották, sőt! Így az eredmények összevethetők és jobban lehet közelíteni a valós helyzetet.</p> <p>Esetleg az eredményekből, egyeztetve a magyaros kollégával, egy újságcikk írása „Településünk, természeti környezetének története” címmel.</p>	frontális megbeszélés	



### 10 perces kiemelhető blokk

**Célcsoport/osztály:** 7. évfolyam (1. óra)

**Modul megnevezése:** Egészséges Környezet

**Témakör megnevezése:** „Természetes” és „leromlott” környezet.

**Órakeret/Időtartam:** 10 perces blokk (45 perces órából/foglalkozásból kiemelve)

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/ tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
3 perc	A cél rádöbbeneni a diákokat, hogy az a környezet, melyben élnek nem egy természetes környezet, hanem az emberi igények szerint átalakított.	Ráhangelés:  - Szerintetek mi volt településünk helyén 200 éve? És még az ember letelepedése előtt? - Gondoljátok át és fogalmazzatok meg pár mondatban, hogy hogyan változhatott és mért, településünk természeti környezete az elmúlt századok, évezredek alatt!  - Erdő, mocsár, mező, stb. - Ellenőrizzük!	páros munka  közös ellenőrzés	





4 perc	A katonai felmérések által készített térképeken lévő információ összevetése a most tapasztalhatóval.	<p>Magyarország (1782–1785) - Első Katonai Felmérésének idején és napjainkban a környezet, terület összehasonlítása.</p> <p><a href="https://mapire.eu/hu/synchron/firstsurvey-hungary/?bbox=2109184.249244175%2C6015296.052348364%2C2134867.0907479944%2C6030583.4580053985&amp;layers=osm%2C147&amp;right-layers=osm">https://mapire.eu/hu/synchron/firstsurvey-hungary/?bbox=2109184.249244175%2C6015296.052348364%2C2134867.0907479944%2C6030583.4580053985&amp;layers=osm%2C147&amp;right-layers=osm</a></p> <p>- Honnan lehet tudni egy területről, hogy „eredeti” természetes, vagy már az ember által átalakított?</p> <p>Javaslat: Minden iskola a lakóhelyéhez legközelebbi területet dolgozza fel.</p>	frontális megbeszélés  tanári kérdések irányításával	Internet-eléréssel rendelkező számítógép Amennyi nem áll rendelkezésre a megfelelő infrastruktúra, a térképeket ki kell nyomtatni.
3 perc	Ok-okozat a környezet egészség vonatkozásában.	<p>Összefoglaló ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Ez a detektált változás kihathat az emberek egészségére?</li><li>- Hogyan?</li><li>- Mit lehet tenni a káros, nem kívánt változások ellen?</li></ul>	frontális megbeszélés  tanári kérdések irányításával	